

Predkladacia správa

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá do medzirezortného pripomienkového konania ako iniciatívny materiál návrh zákona o správcoch.

Vo vyspelých trhovách ekonomikách sa vyskytujú dva základné modely **regulácie výkonu činnosti správcov** (ďalej len „RVČS“). Prvý možno charakterizovať ako **formálny** – t.j. systém, ktorý je presne zákonne upravený a v ktorom regulačným orgánom je buď orgán štátnej správy alebo komora. Naproti tomu druhý model možno charakterizovať ako **neformálny** – t. j. systém, ktorý je spravidla v rukách súdu a špecializovaných servisných organizáciách. Z pohľadu cudzích právnych úprav je formálny model RVČS typický pre anglosaské štáty (Spojené štáty americké, Kanada, Južná Afrika, Austrália). Naopak s výnimkou niektorých niekdajších socialistických ekonomík – Rusko a Ukrajina, ktoré majú rozvinutý formálny model RVČS, avšak s odlišnosťami od anglosaského modelu – vo väčšine právnych úprav prevláda neformálny model RVČS. Je príznačné, že i keď ekonomiku vyššie spomenutých anglosaských štátov možno označiť ako vysoko liberálnu, majú tieto štáty silne formálny model RVČS. Racionálnym argumentom pre formálny model RVČS je nepochybne i skutočnosť, že bankrot ako taký kontroluje súd, ktorý potom ale nemá dostatočný priestor na účinnú reguláciu správcov. Regulácia správcov je následne spravidla ponechaná na príslušných stavovských komorách, ktoré však regulujú správcu v prvom rade ako svojho advokáta, audítora, exekútora a pod. – a až následne ako správcu. Výkon takejto regulácie však nemôže byť rovnocenný ale ani účinný, nakoľko je vykonávaný u každého správcu podľa príslušnosti ku komore odlišne. Presadzovanie formálneho modelu RVČS je viditeľný v posledných 15 – 20 rokoch v mnohých krajinách. Je to následkom uznania dôležitosti role kvalifikovanosti správcov v stále rastúcej zložitosti ekonomiky, uznania vhodnosti redukovať administratívnu záťaž súdov (všeobecne, ako i z pohľadu monitoringu správcov súdom) a uznania potreby mať systém, ktorý je transparentný a spoľahlivý (t.j. predvídateľný pre užívateľov a chránený pred korupciou). Návrh zákona o správcoch má preto na základe vyššie uvedených argumentov za cieľ vytvoriť silne formálny model RVČS.

Ako prvé pri vytváraní formálneho modelu RVČS je potrebné určiť orgán, ktorý bude za reguláciu RVČS zodpovedný. V rámci vytvárania nového modelu RVČS je možné reguláciu zveriť **(i)** už existujúcemu orgánu alebo **(ii)** ju delegovať na novovytvorený nezávislý orgán. Pri posudzovaní tohto rozhodujúceho moment je potrebné mať na zreteli súčasnú ne – existenciu RVČS a vysoký počet registrovaných správcov (> 1 000)¹, čo vyžaduje účinnú, rýchlu a prísnu realizáciu nového modelu RVČS tak, aby bola jeho legitimita a miera úspechu čo najvyššia. Z tohto pohľadu ako najvhodnejšie z možných riešení je zveriť dohľad už existujúcemu **štátnemu** orgánu. Súčasne sa navrhuje, aby týmto orgánom bolo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS“).

I keď za hlavný regulačný orgán sa navrhuje MS je vhodné niektoré funkcie RVČS (napr. vzdelávanie) delegovať na súkromný sektor. Po vytvorení fungujúceho modelu RVČS bude preto potrebné delegovať funkcie, ktorých výkon vie súkromný sektor lepšie zabezpečiť a ktoré na druhej strane budú zbytočne administratívne zaťažovať MS, delegovať na tento sektor.

Úplný model RVČS by mal plniť licenčnú funkciu, vzdelávaciu funkciu, monitorovaciu funkciu a disciplinárnu funkciu. **Licenčnú funkciu** bude vykonávať MS. Na funkciu správcu bude právny nárok po splnení zákonných podmienok. O udelení licencii sa bude rozhodovať podľa správneho poriadku a rozhodnutie MS bude preskúmateľné súdom. **Vzdelávaciu funkciu** bude vykonávať MS

¹ Na porovnanie vo Veľkej Británii je ročne približne 50.000 bankrotov, s ktorými sa zaoberá približne 2.500 správcov.

alebo ním poverená osoba. Vzdelanie bude rozdelené na vzdelávanie prípravné (príprava na správcovsku skúšku a správcovska skúška) a vzdelávanie následné (kreditový systém). V prípade pochybnosti o dostatočnosti vzdelania správcu bude možné nariadiť preskúšanie správcu. Rozsah vzdelávania bude presnejšie vymedzený podzákonným právnym predpisom. Hlavnú **monitorovaciu funkciu** bude vykonávať MS, tým by však nemala byť dotknutá monitorovacia funkcia konkurzného súdu. Monitorovaciu funkciu bude MS vykonávať periodickými previerkami ako i ad hoc previerkami konkrétnych vecí. Monitoring bude jednak aktívny ako i pasívny. Prípadné zistené porušenia povinnosti správcu vyústia do disciplinárneho konania. **Disciplinárnu funkciu** bude vykonávať disciplinárna komisia menovaná ministrom. Disciplinárna komisia bude môcť uložiť disciplinárne opatrenie (napomenutie, pokuta, pozastavenie činnosti, odňatie licencie). Rozhodnutia disciplinárnej komisie budú preskúmateľné súdom.

Fungujúci model RVČS je prioritne záujmom štátu a preto bude **financovaný** zo štátneho rozpočtu, čiastočne poplatkami správcov (poplatok za zápis, ročný poplatok) a čiastočne pokutami uloženými v disciplinárnom konaní. Vzdelávacia funkcia RVČS bude financovaná výlučne poplatkami správcov; tieto poplatky pritom pripadnú tomu, kto vzdelávaciu funkciu zabezpečil.

Navrhovaná právna úprava nebude mať dopad na rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov, dopad na štátny rozpočet je vyčíslený v doložke finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov a vplyvov na zamestnanosť.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou, inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná.